

Moj prijatelj Mao Ze Dong

Kakvi su to ljudi koji u stranim zemljama uvijek imaju želju napraviti nešto što ne bi smjeli? U Iranu sam silom htio plesati i slušati rock; iako me ni jedno ni drugo baš ne „pali“; ovdje bih iz fore sprejem napisao na majicu „free Tibet“ i obukao preko nje drugu. Zašto? Zato što bih se eventualno tako uspio probiti na najveći trg na svijetu: Tiananmen, pored brojne policije i kamera. Tek tamo bih nonšalantno, onako šeretski, skinuo gornju majicu... Kažu da bih tako izdržao samo nekoliko sekundi, a poslije bih molio za kap inzulina negdje u podzemlju, daleko od očiju javnosti...

Eto mene i kuma u Kini. Sreća da ni jedan ni drugi nismo ovisni o Facebooku, jer nisu samo Iranci dovoljno pametni da ga zabrane. Na žalost, ovdje je zabranjen i omiljeni Picasaweb za fotke... No, nije to takvo zlo, dao sam priliku domaćoj Ptičici (<http://pticica.gorila.hr/korisnici/MozgalicaHR>)

Promet je također poseban, ali nekako nemam inspiraciju nakon Irana o tome pisati. Doduše bilo me više strah ovdje u električnoj rikši i vozačem koji koči nogama, nego na onom moto Taxiju u Teheranu. Osnovni problem je što se ovaj Fred Kremenko nije libio presjeći put automobilima u punoj brzini i onda krenuti u suprotan smjer... Statistika kaže da Kineza dnevno gine 600tinjak (da, šeststotina!), pitam se koliko stranaca...

Zabranjeni grad

balkancu. U njemu su živjele ukupno dvije dinastije: Ming i Qing.

Tiananmen

Količina kamera, metal detektora i policije je nevjerovatna. Površina zauzima nekoliko nogometnih stadiona i jednom prilikom je ugostio oko pola miliona ljudi. Staze za bicikle koje ga okružuju su veličine hrvatskih autoputova, a zamislite kolike su onda ceste pored. Na trgu se nalaze dva ekrana, najveća

koja sam ikad vidio i vrte ideje koje smo mi svojedobno napustili. Zanimljivo je da nigdje u Kini, kao i na Internetu dostupnom iz Kine, nije moguće naći ništa o demonstracijama iz 1989 godine, kao da se nikad nisu dogodile. Procjenjuje se da je trenutno u zatvoru još samo cca 130 ljudi od svih koji su tada pohapšeni. Obavještajni dokument od strane Ruskog Politbiroa nađen u Ruskim arhivama, govori o 3.000 ubijenih studenata i intelektualaca.

Kineski zid

(He who has not climbed the Great Wall is not a true man – Mao Zedong)

Sjajna ideja stara 2000 godina, ali nikad nije poslužila svrsi. Kako su Nijemci zaobišli Maginot-ovu liniju obrane u Drugom svjetskom ratu, tako su i osvajači Kine uredno zaobilazili Kineski zid. Džingis Kan je brže jahao nego što su oni gradili ☺ No, odlično je služio kao povijesni „autoput“ za prijevoz ljudi i stvari preko teško prohodnih planina.

Zanimljiva je činjenica da obrambeni zid nema smisla graditi u nizini, nego na samom vrhu brda kako bi se zemlja lakše branila, što rezultira stvarno zanimljivim građevinskim dostignućima.

Dostignuće je onda i hodati zidom po ivici planine, jer su usponi i padovi stvarno veliki, ali to kao da ne smeta brojnim starim i mladim Kinezima. Stranaca je bilo manje nego što smo očekivali, a nama su

bile dovoljne tri Njemice iz Kolna kojima je aparat crkao i oduševile su se idejom da im pošaljemo slike na email. U svakom slučaju odlazak na Kineski zid je jedna od najboljih stvari u Kini. Stil gradnje i atmosfera koje tamo vladaju, su stvarno jedinstveni. Kum je bio sav nabrijan na „trekanje“ po zidu, ja sam bio mrvicu „hladnije glave“; no kad smo se popeli, raspametili smo se! Prvi puta smo, od dolaska, vidjeli plavo nebo i sunce u Kini. Obišli smo toliko zida, da sam zaspao na ramenu nepoznate kosooke osobe u lokalnom prepunom autobusu na putu za Peking. Moram li reći da u takvim autobusima od turista nema ni "t".

„Silk market“ i parkovi

Teško je reći što Kinezi vole, a što ne, jer dovoljno je da jedan promil Kineza nešto voli, pa da imamo pravi kaos. Parkovi su kao i sve ostalo – veliki i lijepi. Naplaćuju ulaz svakome pa i njegovom psu i to prvo ulaz u park, pa još i ulaz u hramove u tim parkovima. Cijene uglavnom nisu visoke, no nakupi se i

iritantno je stalno nešto plaćati. Na Silk Marketu smo se konačno susreli sa svim tim kopijama mobitela i

kineskom „drangulije“ tehnikom. Cjenkanje je stvarno zamorno, posebno zato što nema ni trunke „zapadnjačkog razuma“. Mi ako želimo nečemu srušiti cijenu, računamo na maksimalno 10-15% popusta. Oni krenu sa cijenom od 160 jena, a završimo na 25, stoga je jedini način da znaš jesi li dobro prošao – količina nezadovoljstva na trgovcu. Zanimljivo je da su se u stanju smrtno uvrijediti ako ponudim realno prenisku cijenu, a to što je njihova prva cijena 10 puta veća – nikom ništa. Sve ulijeva toliko povjerenja, da ne bi tu kupio Iphone pa da je za 100kn...

Night market

Bube, žabe, zmijske, psi i mačke su uvijek na meniju (meni se kaže „kajdan“, a račun „majdan“). Sirovi komadići nabijeni na štapiće čekaju da ih odaberemo kako bi završili na roštilju ili u

vrelom ulju. Odabrali smo upravo štošta i ničim se nismo posebno oduševili, no vrijedilo je probati. Moja prijateljica Cola Light je uvijek bila u blizini da ublaži nespretne odabire.

Lama temple

Najveći i najsčuvaniji hram u ovom dijelu Kine je gotovo u centru Pekinga, na metro stanici originalnog imena „Lama temple“ ☺ Sjajno, nevjerovatno, lijepo i veselo; krovovi, freske, ukrasni lukovi, kineski lavovi, što ti srce poželi. Kum i ja smo povelu zanimljivu raspravu o različitim pogledima na tuđe religije. „Bude“ se kroz kipove prikazuju kao vedri, veseli i debeljuškasti, simpatici Kinezi uglavnom ugodno zavaljeni; što prosječan katolik smatra simpatičnim. Zamislimo sada prosječnog Istočnjaka, i što si momak misli kada ugleda jednog mršavog, relativno dobro građenog momka, kako visi

razapet na križu, pribijen čavlina za drvo?! Kompleks se sastoji od nekoliko hramova spojenih dvorištima u kojima se masovno spaljuju mirisni štapići (prije štapovi) na lomačama raznih vrsta. U hramovima se nalaze velike statue Lame/Bude, od kojih je jedna posebno zanimljiva jer je visoka čak 18m i od samo jednog komada drveta. Vjerojatno su prvo postavili Budu, pa onda izgradili hram uokolo. Dovozili su ga zimi nekoliko godina tako što su polijevali vodu na putove i gurali ga po ledu.

Xi'an

Grad cca 1200km udaljen od Pekinga u koji smo bili prisiljeni doletjeti jer su vlakovi sa spavaćim kolima bili prepuni.. To smo saznali na kolodvoru na „english speaking

counter“ gdje je radila teta koja isti engleski kao mi, sigurno nije učila. Put svile je započinjao, ili završavao, ovisno o gledištu, upravo ovdje. Stoga je još u ta davna vremena bio dodirna točka i tzv. „melting point“

različitih kultura i nekultura. Ako malo razmislite (ili prosurfate) o dostignućima i kulturi stare Kine, možda posumnjate u čestu floskulu „civilizirani zapad“ i „divlji istok“. Pa tako grad ima i poznatu Muslimansku četvrt gdje se odlično jede i zabavlja. Budući da puno Kineza jede vani, a već znamo koliko Kineza ima; Muslimanska četvrt je nevjerovatno živa i raznolika; i tu se jede sve „od igle do lokomotive“. Prvi puta sam ugledao nešto kao miješalicu za beton sa grijanjem. U nju se sipaju pijesak, sol i orasi, zajedno se miješaju i griju, te potom topli prodaju na svakom koraku. Puno je toga što sam po prvi puta vidio, a bijah uvjeren da sam se dosta čuda nagledao. Jela i načina spremanja je toliko da sada ne mogu ništa izdvojiti, ali slike govore više od 1000 riječi, pa...

Lonely Planet nas je nagovorio da na putu s aerodroma posjetimo i grobnicu kralja Jingdia. Uvjeravao nas je da je to podcijenjeno mjesto u kojem po staklenom podu hodaš iznad iskopina različitih relikata koji govore o stvarnom životu 188 godina prije Krista. Zanimljivo, ali ništa spektakularno. Koštalo nas je kilu živaca zbog pregovora s taksistima i objašnjavanja gdje bismo stali prije Xi'ana.

Terakota ratnici

su glavni razlog našeg posjeta Xianu i nisu podbacili. Riječ je o jednom od najpoznatijih arheoloških nalazišta u svijetu. Posebno zato što smo upali na fenomenalnu turističku turu u organizaciji našeg hostela, društvo dvije Poljakinje koje žive u Londonu, te jedne Izraelke odvjetnice. Priča o ratnicima ide tako što je jedan stari vladar Qin htio vladati i kad umre, pa je napravio vojsku od cca 8.000 vojnika od terakote, da nastavi vladati kad „lupi perajom“. Otkriveni su slučajno 1974g. dok su lokalni seljaci tražili vodu. „Vodičica“ ima taj

posao manje od dvije godine, stoga još nema pravo na godišnji, te radi svaki dan uključujući vikend. Zarađuje čak 1000 juana (cca 850kn) mjesečno... Ali je fenomenalna, vedra, vesela i neudana, što smo saznali u prvih 10 minuta.

Često slušam od ženine sestre o mutavim turistima. Pitaju neki iz grupe ovu našu jel mogu vegetarijanski obrok dobiti u restoranu gdje smo trebali jesti. Može, veli ona, tko sve, da prebrojim? Kad je završila sa brojanjem, upita ih ona za svaki slušaj: „A može li piletina??“. Ratnike i konje su složili u borbene postrojbe, u dugačke rupe pored Careve grobnice. Svaki od njih cca 8.000 je imao drugačije lice i izgledaju kao da će svaki čas neustrašivo krenuti na neprijatelja u ime i slavu voljenog kralja...

Zidine Xiana

Prema kojima su Dubrovačke – dječji vrtić. Vozili smo se biciklima po zidinama širokim cca 8m, visokim 12m, ukupne dužine čak 14km i skoro zakasnili na sastanak sa Poljakinjama s jučerašnje ture. No, sve je ispalo super, posebno zajednička klopa u restoranu u kojem svaki stol na sredini ima plinsko kuhalo. Ideja je bila dati Poljakinjama da nam nešto skuhamo, no nisu to dobro primile.... Kuhali smo na kraju svi, a po onoj staroj „puno baba, kilavo dite“ – dosta je

zagorilo... Cijelo vrijeme smo ljubomorno promatrali drugi stol s lokalcima i radili što i oni, no kao što pretpostavljate, nije ispalo isto...

U sobi pak spavamo s dvije Njemice sa sjevera, koje su došle iz Mongolije.... Tamo se ide spavati kada sunce zađe jer nema svjetla. Na hranu se mora na vrijeme misliti, jer nema baš ni dućana. Priroda je nevjerovatna, tokom jednog dana putovanja, izmijene se pustinja, šume, stepe i livade. Do jedne crte je šuma, a onda krene pustinja, itd... Zvijezde se vide savršeno, a ako te lokalci nečim ponude, pojedi kako znaš, inače se uvrijede do groba. Curke su tako pile čaj od jakove masti i slično. Druga dva Nijemca u sobi, su proveli godinu dana na Siciliji, pa na internship od BMW-a u Južnoafričkoj Republici, a sada su u Šangaju. BMW ih je loše plaćao, ali su imali pravo na novu blindiranu luksuznu klasu BMW-a. Vikendima su putovali po JAR-u, a tokom tjedna se oporavljali na fakultetu. BMW-ova politika je bila da im nakon prijeđenih 20 000km osigura nova kola, što je njima u JAR-u bilo svaki čas.

Nevjerovatan je to svijet „lowbudget“ putnika i hostela.. Puno sam vremena proveo po kojekakvim i uvijek slušao nevjerovatne priče o mjestima, ljudima i sudbinama.. To su uvijek otvorene i zanimljive „storije“ ljudi koji nisu komplicirani, koji će brzo i jednostavno donositi odluke. Rado će podijeliti svoje iskustvo i pitati gdje si bio, što se isplati vidjeti ili probati. Upravo sad sam „najasocijalniji“, jer nešto u krevetu tipkam po svom malom notebooku, ali oprostili su mi zbog friških savjeta o rentanju, cijenama i vožnji bicikla na zidinama Xi'ana. Nema ljepšeg osjećaja na putovanju, nego kada čovjek navečer nakon ispunjenog dana dođe u zajedničke prostorije, odabere najzanimljiviju osobu i neobavezno popriča ... sa ljudima koji su baš evo došli iz najrazličitijih „zapečaka“ ove naše male planete. Stoga, kada sljedeće ljeto opet vidite gomile mladih s velikim ruksacima i mapama, kako klize između trokuta Autobusnog, Glavnog kolodvora, te Trga; postavite im ono jednostavno, a sjajno pitanje: „Can I help you? Where do you want to go?“. Gotovo sigurno će vam odgovoriti „hvala“ na Hrvatskom iz Lonelyplaneta, pomogli im ili ne. A postoje solidne šanse, da im baš zbog vaše pomoći u pravom trenutku, Hrvatska ostane u lijepom sjećanju po srdačnim ljudima i dobroj atmosferi.

Davor

